ÇÖZÜMLER

1. Çözüm: (Dâhil olunan gruplar ve bu gruplardaki roller · kolay) İpek, izci obasında ilk yardım sorumlusudur; ailede abla, koroda ise korist rolündedir.

Cevap: C

2. Çözüm: (Dâhil olunan gruplar ve bu gruplardaki roller · orta) Görevler paylaşılınca puan 5'ten 9'a çıkmıştır. Sarp hastalanıp görevini Ozan yapınca puan yine 9 olmuş, oba puan kaybetmemiştir; bu yüzden Sarp'ın yorumu desteklenmez.

Cevap: D

3. Çözüm: (Dâhil olunan gruplar ve bu gruplardaki roller · orta) Koroya seçmeyle girilirken obaya isteyen her öğrenci katılabilir; bu yüzden koroya katılmak daha zordur. Koroyu öğretmen yönetir, koro haftada iki kez buluşur ve iki grubun da kuralı vardır.

Cevap: B

4. Çözüm: (Dâhil olunan gruplar ve bu gruplardaki roller · orta) Şema yalnız öğrencilerin hangi gruplara üye olduğunu gösterir; kimin obada hangi görevi üstlendiği şemada yer almaz. Öteki soruların cevapları şemadan sayılarak bulunur.

Cevap: D

5. Çözüm: (Dâhil olunan gruplar ve bu gruplardaki roller · kolay) Sarp gece yarısından sonra kuralı çiğneyince oba arkadaşları uykusuz kalmış ve Kartal Obası yarışta sonuncu olmuştur; bir üyenin kurala uymaması bütün grubu etkilemiştir.

Cevap: A

6. Çözüm: (Dâhil olunan gruplar ve bu gruplardaki roller · orta) Melis koroda yeni arkadaşlar edinmiş, sahnedeki heyecanı da konserden konsere azalmıştır. Ders çalışma süresi ise değişmediği için ikinci tahmin doğrulanmamıştır.

Cevap: C

7. Çözüm: (Dâhil olunan gruplar ve bu gruplardaki roller · orta) Çizelgeye göre şarkıları söyleyen koroyu koro şefi Selçuk Öğretmen yönetmiştir; bu kişi öğrenci değildir. Öteki notlar çizelgeyle uyumludur: oba, koro ve veliler görev almış, ışıklardan oba başı Tolga, ikram masasından izci Sarp'ın annesi sorumludur.

Cevap: B

8. Çözüm: (Dâhil olunan gruplar ve bu gruplardaki roller · zor) Bir ses grubundaki aksaklık solistin başarısına rağmen şarkının uyumunu bozmuştur; bu, her rolün önemli olduğunu kanıtlar.

Cevap: A

9. Çözüm: (Dâhil olunan gruplar ve bu gruplardaki roller · zor) Kurala göre görevini yapamayan üye durumu oba başına bildirir, yerine kimin geçeceğine ise oba başı karar verir. Sarp'ın yerine geçecek kişiyi kendisinin seçmeyi düşünmesi bu kurala aykırıdır; öteki düşünceler kuralla uyumludur.

Cevap: D

10. Çözüm: (Dâhil olunan gruplar ve bu gruplardaki roller · orta) Ece iki provaya haber vermeden gelmeyerek koro kuralına uymamış, solo bölümün gereğini yerine getirmemiştir; şef soloyu Nehir'e vermiş ama Ece'nin korodan çıkarıldığına dair bir bilgi yoktur.

Cevap: C

11. Çözüm: (Dâhil olunan gruplar ve bu gruplardaki roller · zor) Yağmur nedeniyle kapalı bir alan gerekir; kapalı alanlardan 70 kişiyi alabilen tek yer köy okulu salonudur.

Cevap: B

12. Çözüm: (Dâhil olunan gruplar ve bu gruplardaki roller · zor) Ece 4 provaya katıldığı için aday olamaz. Şartı sağlayanlar Nehir, Defne ve Melis'tir; Nehir'in solist olduğunu söylemek için onun puanının 91'den yüksek olduğunu bilmek gerekir.

Cevap: A

1. Çözüm: (Dâhil olunan gruplar ve bu gruplardaki roller · Görsel okuma · ilişkilendirme · kolay) Zeynep, kendi isteğiyle katıldığı grubun doğa kulübü olduğunu söylüyor; bu kulüpteki rolü fidan sorumluluğudur. Abla ve sınıf başkanı rolleri, seçmediği gruplara aittir.

Cevap: B

2. Çözüm: (Dâhil olunan gruplar ve bu gruplardaki roller · Kavram kullanma · görsel okuma · kolay) Durakta otobüs bekleyen ve birbirini tanımayan yolcuların ortak bir amacı ve sürekli ilişkisi yoktur; bu yüzden grup oluşturmazlar. Aile, takım ve sınıf Arda'nın üyesi olduğu gruplardır.

Cevap: C

3. Çözüm: (Dâhil olunan gruplar ve bu gruplardaki roller · Grafik okuma · karar verme · orta) Grafikte bilim merkezi ve tarih müzesi 11'er oyla eşittir. Kurala göre bu durumda karar öğretmenindir; başkan, grubun kuralına uygun davranarak sonucu öğretmene iletmelidir.

Cevap: A

4. Çözüm: (Dâhil olunan gruplar ve bu gruplardaki roller · Görsel okuma · çıkarım · orta) Muhabirlik rolünü hem Kaan hem Elif üstlenmiştir; bu, Defne'nin görüşünü destekler. Elif'in iki rolü olduğu için Kaan haksızdır; haberleri muhabirler yazar, editör ise onları okuyup düzeltir.

Cevap: A

5. Çözüm: (Dâhil olunan gruplar ve bu gruplardaki roller · Karar verme · çok yönlü düşünme · zor) Duru'nun o saatte boş olduğu günler çarşamba ve perşembedir; öğretmen ise salı ve perşembe okuldadır. İki koşulu birlikte karşılayan gün perşembedir.

Cevap: D

6. Çözüm: (Dâhil olunan gruplar ve bu gruplardaki roller · Grafik okuma · çıkarım · zor) Antrenman süresi 4 saatten 7 saate çıkmış, ders çalışma süresi 8 saatten 5 saate inmiştir; yeni rol öğrencilik rolünü etkilemiştir. Aileyle geçen süre ise iki haftada da 6 saattir.

Cevap: B

7. Çözüm: (Dâhil olunan gruplar ve bu gruplardaki roller · Karşılaştırma · çıkarım · orta) Taslakta Kerem'e görev verilmemiş, Seda'ya ise aynı hafta iki görev verilmiştir. Üçüncü haftanın raf görevi Kerem'e verilirse iki sorun birlikte çözülür; öteki değişikliklerde sorunlardan en az biri sürer.

Cevap: A

8. Çözüm: (Dâhil olunan gruplar ve bu gruplardaki roller · Sınıflandırma · kavram kullanma · orta) Toplantılara zamanında gelmek ve deneyden sonra masayı temizlemek üyenin yerine getirmesi gereken sorumluluklardır. Malzemeleri kullanmak ve oy kullanmak ise üyenin haklarıdır.

Cevap: C

9. Çözüm: (Dâhil olunan gruplar ve bu gruplardaki roller · Karar verme · tablo okuma · zor) Ceren bir grupta rol yazmamış, Selma yalnız iki grup göstermiştir. Onur, zamanında gelmeyi hak, kitap ödünç almayı sorumluluk sanarak ikisini karıştırmıştır. Bütün ölçütleri karşılayan Burak'ın afişidir.

Cevap: B

10. Çözüm: (Dâhil olunan gruplar ve bu gruplardaki roller · Görsel okuma · problem çözme · orta) Sulama görevi Efe'ye verilmiştir ama Efe hafta boyunca okula gelmemiştir. Yedek sorumlu Nil her gün okuldadır; fidelerin solması, Nil'in kurala göre görevi üstlenmemiş olabileceğini gösterir.

Cevap: C

11. Çözüm: (Dâhil olunan gruplar ve bu gruplardaki roller · Grafik okuma · çıkarım · orta) Roller belirlenmeden önce haftada 8 ve 9 kg, sonra ise 15 ve 16 kg atık toplanmıştır. Grafikte kişilerin ayrı ayrı ne kadar topladığı yer almaz.

Cevap: D

12. Çözüm: (Dâhil olunan gruplar ve bu gruplardaki roller · Rol ve sorumluluk ilişkisi kurma · karar verme · zor) Kaptan Barış ve yardımcısı Emre maça gelemeyecektir. Bu durumda listeyi gelen oyuncular arasında takımda en uzun süredir oynayan verir; bu da 3 yıldır takımda olan Kerem'dir.

Cevap: D

1. Çözüm: (Kültürel özelliklere saygı; yardımlaşma ve dayanışma · kolay) Soru Çınaraltı'ndaki imeceyle ilgilidir; mahallede yıllarca imeceye katılmış birinin anlattıkları bu konuda en doğrudan bilgidir. Belgesel başka bir ülkeyi, sözlük yalnız sözcüğün anlamını anlatır; yazarı belli olmayan yorum ise güvenilir değildir.

Cevap: D

2. Çözüm: (Kültürel özelliklere saygı; yardımlaşma ve dayanışma · zor) En az iki stant gezenler 30 + 45 + 60 = 135 kişidir; bu, 150 kişinin çoğudur. Yalnız bir stant gezen 15 kişidir; bütün stantları gezen 60 kişi ise 150'nin yarısı olan 75'ten azdır.

Cevap: C

3. Çözüm: (Kültürel özelliklere saygı; yardımlaşma ve dayanışma · orta) Grafik haftalık sayıları gösterir; günlere göre sayım olmadığı için bir günde en çok kaç ekmek alındığı bulunamaz. En çok ekmek dördüncü hafta bırakılmış, üçüncü hafta sayılar eşit olmuş, toplam 84 ekmek alınmıştır.

Cevap: A

4. Çözüm: (Kültürel özelliklere saygı; yardımlaşma ve dayanışma · orta) Tabloya göre dört yörede de bayramda büyükler ziyaret edilmektedir; bu, yörelerin ortak bir geleneğidir. Halk oyunlarının farklı olması, ortak hiçbir gelenek olmadığını göstermez.

Cevap: D

5. Çözüm: (Kültürel özelliklere saygı; yardımlaşma ve dayanışma · kolay) İmece sayesinde birbirini tanımayan aileler tanışıp birlikte iş yapmaya başlamıştır; bu, toplumsal bağların güçlendiğini gösterir.

Cevap: B

6. Çözüm: (Kültürel özelliklere saygı; yardımlaşma ve dayanışma · orta) Ailelerin birbirinden yeni şeyler öğrenmesi, kültürel çeşitliliğin mahalleyi zenginleştirdiğini gösterir.

Cevap: A

7. Çözüm: (Kültürel özelliklere saygı; yardımlaşma ve dayanışma · zor) Üç ailede de kına yakılması ortak bir geleneği, oynanan oyunların farklı olması yöresel farklılıkları gösterir; Rumeli'den gelen ailede de kına yakılmaktadır.

Cevap: C

8. Çözüm: (Kültürel özelliklere saygı; yardımlaşma ve dayanışma · orta) Kurula göre stant açan beş yörenin de oyunu sahnelenmelidir; afişte İç Anadolu'nun gösterisi yoktur. Açılış 11.00'dedir, ilk gösteri bir saat sonra başlar

ve gösteriler arasında ara yoktur.

Cevap: B

9. Çözüm: (Kültürel özelliklere saygı; yardımlaşma ve dayanışma · zor) Aciliyeti yüksek iki ihtiyaç vardır; bunlardan daha çok kişinin yararlanacağı olan, oyun aletlerinin onarımıdır.

Cevap: A

10. Çözüm: (Kültürel özelliklere saygı; yardımlaşma ve dayanışma · orta) Afişe göre işler her hafta tekrarlanacaktır; görevlerin 12 gönüllü arasında haftalık bir nöbet çizelgesiyle paylaşılması yardımın aksamadan ve kimseyi yormadan sürmesini sağlar.

Cevap: D

11. Çözüm: (Kültürel özelliklere saygı; yardımlaşma ve dayanışma · zor) Ahilikte usta-çırak ilişkisi ve dürüst ticaret esastır; çırak yetiştiren ve müşterisini kandırmayan terzi bu anlayışı sürdürür.

Cevap: C

12. Çözüm: (Kültürel özelliklere saygı; yardımlaşma ve dayanışma · orta) Haberde kullanılamayan eşyaların depoları doldurup gerekli ürünleri geciktirdiği görülmektedir; bu yüzden yardım, yetkili kurumların açıkladığı ihtiyaç listesine göre toplanmalıdır.

Cevap: B

1. Çözüm: (Kültürel özelliklere saygı; yardımlaşma ve dayanışma · Görsel okuma · ilişkilendirme · kolay) Karta göre sadaka taşında yardım eden ile yardım alan birbirini görmez; bu yüzden yardım alanın yardım edeni görüp teşekkür etmesi kartla çelişir. Öteki notlar kartlardaki bilgilerle uyumludur.

Cevap: A

2. Çözüm: (Kültürel özelliklere saygı; yardımlaşma ve dayanışma · Karşılaştırma · çıkarım · kolay) Bir mesajda mantı, ötekinde baklava ikramından söz edilir; ama iki arkadaş da bayramda büyüklerini ziyaret etmiştir. Kültürel ögeler yöreden yöreye farklılaşsa da ortak gelenekler vardır.

Cevap: C

3. Çözüm: (Kültürel özelliklere saygı; yardımlaşma ve dayanışma · Görsel okuma · kavram kullanma · orta) Çizelgede üç aile her gün birlikte, sırayla birbirlerinin bahçesinde çalışıyor ve ücret alınmıyor. İmece, işlerin karşılıksız ve sırayla birlikte yapılmasıdır.

Cevap: B

4. Çözüm: (Kültürel özelliklere saygı; yardımlaşma ve dayanışma · Grafik okuma · çıkarım · orta) Gönüllü sayısı selin yaşandığı 2023'te 45'ten 130'a çıkmış, sonraki yıl da yüksek kalmıştır. Afet gibi zor günler insanların dayanışma isteğini artırabilir.

Cevap: D

5. Çözüm: (Kültürel özelliklere saygı; yardımlaşma ve dayanışma · Kanıt kullanma · çıkarım · orta) Vakfiyede çeşmenin bakımının ve bakıcının ücretinin dükkân kiralarıyla karşılanacağı yazıyor. Böylece hizmet, düzenli bir gelirle sürekli hâle getirilmiştir; su ise herkese ücretsizdir.

Cevap: B

6. Çözüm: (Kültürel özelliklere saygı; yardımlaşma ve dayanışma · Çıkarım · çok yönlü düşünme · zor) Haberde AFAD, Kızılay, gönüllüler ve öğrenciler birlikte yardım ediyor; AFAD arama ve kurtarmayı, Kızılay yemek dağıtımını üstleniyor. Komşu illerden gelen gönüllüler, yardımlaşmanın aynı ille sınırlı olmadığını gösterir.

Cevap: D

7. Çözüm: (Kültürel özelliklere saygı; yardımlaşma ve dayanışma · Değerlendirme · karar verme · orta) Bir ayda 12 + 9 + 11 + 10 = 42 kitap bırakılmış, 7 + 6 + 5 + 4 = 22 kitap alınmıştır; 22, 42'nin yarısından çoktur. En çok kitap son hafta değil ilk hafta bırakıldığı için üçüncü tahmin doğrulanmamıştır.

Cevap: C

8. Çözüm: (Kültürel özelliklere saygı; yardımlaşma ve dayanışma · Karar verme · tablo okuma · zor) Moral vermek için yazılan mektup manevi yardımdır; Defne bunu maddi saymakla yanılmıştır. Bu yanlış sınıflandırma son düşünceyi de bozar: Defne'nin iki maddi, iki manevi yardımı vardır.

Cevap: A

9. Çözüm: (Kültürel özelliklere saygı; yardımlaşma ve dayanışma · Sınıflandırma · kavram kullanma · orta) Kitap sayısı 2023'ten 2024'e 320'den 900'e çıkmıştır; bu artışı o yıl yapılan bir bağış kampanyası açıklayabilir. 2023'te sayı neredeyse değişmemiştir; kapanma ve kitap göndermek ise sayıyı artırmaz.

Cevap: B

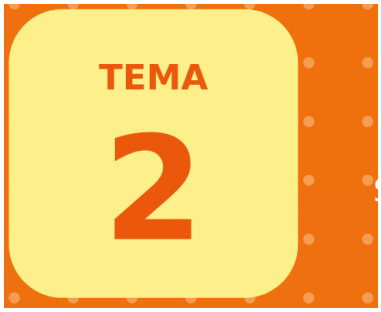
10. Çözüm: (Kültürel özelliklere saygı; yardımlaşma ve dayanışma · Görsel okuma · karar verme · zor) Öğle vakti 12.50'de girdiği için ziyaretçiler 13.20'ye kadar içeri alınmaz. Grup avluda bekleyip 13.20'de girerse 25 dakikalık geziyi 13.45'te bitirir ve otobüse yetişir; hemen girmek gezinin namaz vaktine taşmasına, ikindiyi beklemek ise otobüsün kaçmasına yol açar.

Cevap: A

11. Çözüm: (Kültürel özelliklere saygı; yardımlaşma ve dayanışma · Karar verme · çok yönlü düşünme · zor) Baklavada fıstık ve tereyağı, mantıda kıyma ve yoğurt, sütlaçta süt vardır. Mercimek köftesinde bu maddelerin hiçbiri bulunmadığından herkes yiyebilir.

Cevap: C

12. Çözüm: (Kültürel özelliklere saygı; yardımlaşma ve dayanışma · Çıkarım · değerlendirme · orta) Gönderilecek para, satış gelirinden malzeme gideri çıkarılarak bulunur. Bu yılki gider bilinmeden kalan paranın 12 000 TL'den çok olup olmadığı söylenemez. Evimiz Dünya SOB.5.2 · 6 test · 72 soru fig33Bu temada Yaşadığımız yerin konumu ve yönler



Cevap: D

1. Çözüm: (Yaşanılan ilin göreceli konumu (harita, yön, komşu iller ve yer şekilleri) · kolay) Deniz, komşu iller ve ana kara yolu, Yeşilyaka'nın çevresine göre durumunu, yani göreceli konumunu anlatır. Yetiştirilen ürünler ise konumla ilgili değildir.

Cevap: D

2. Çözüm: (Yaşanılan ilin göreceli konumu (harita, yön, komşu iller ve yer şekilleri) · kolay) Şekilde öğle vakti olduğu ve Güneş'in en yüksekte bulunduğu görülmektedir; ülkemizde öğle vakti Güneş güney tarafımızda olduğundan çubuğun gölgesi kuzeyi gösterir.

Cevap: A

3. Çözüm: (Yaşanılan ilin göreceli konumu (harita, yön, komşu iller ve yer şekilleri) · zor) Taşpınar doğudadır. Batı taraftaki komşulardan Kuşburnu denize kıyıdır, Çamlıca'da ise havalimanı yoktur. Bütün bilgilere uyan il Ilgınlı'dır.

Cevap: B

4. Çözüm: (Yaşanılan ilin göreceli konumu (harita, yön, komşu iller ve yer şekilleri) · orta) Krokide ilin bir limanı olduğu ve doğu ile batıyı bağlayan ana kara yolunun üzerinde bulunduğu görülmektedir; liman ve ana yol, malların kolayca taşınmasını ve alınıp satılmasını sağlar.

Cevap: C

5. Çözüm: (Yaşanılan ilin göreceli konumu (harita, yön, komşu iller ve yer şekilleri) · orta) Akarsular yüksek yerlerden alçak yerlere akar; dağlar güneyde, deniz kuzeyde olduğu için Gökırmak güneyden kuzeye akar.

Cevap: A

6. Çözüm: (Yaşanılan ilin göreceli konumu (harita, yön, komşu iller ve yer şekilleri) · orta) Sabah Güneş doğudadır; Güneş'i arkasına alan Kutay'ın yüzü batıya dönüktür. Batıya bakan birinin sağ kolu kuzeyi, sol kolu güneyi gösterir.

Cevap: D

7. Çözüm: (Yaşanılan ilin göreceli konumu (harita, yön, komşu iller ve yer şekilleri) · zor) 2 numaralı alan demir yolu ile kara yolunun kesiştiği yerde, limana yakın ve akarsudan uzaktır; diğer alanlar ölçütlerden en az birini karşılamaz.

Cevap: B

8. Çözüm: (Yaşanılan ilin göreceli konumu (harita, yön, komşu iller ve yer şekilleri) · zor) İlin yeri ve komşuları aynı kalmış, ancak tünel ve havalimanı başkente ulaşımı kısaltıp turist sayısını artırarak ilin çevresiyle bağlantısını güçlendirmiştir; göreceli konumun önemi insan eliyle değişebilir.

Cevap: C

9. Çözüm: (Yaşanılan ilin göreceli konumu (harita, yön, komşu iller ve yer şekilleri) · orta) Kesit yalnız güney ile kuzey arasındaki yer şekillerini gösterir; doğu ve batıdaki komşular kesitte yer almaz. En yüksek yer güneydedir, yayla ovanın güneyindedir ve ova 200 metreye kadar yükselir.

Cevap: A

10. Çözüm: (Yaşanılan ilin göreceli konumu (harita, yön, komşu iller ve yer şekilleri) · orta) Krokide yön oku yoktur; kuzeyin sayfanın üstü olduğu bilinmeden okulun evin hangi yönünde olduğu söylenemez. Uzaklık, kat sayısı ve yürüme süresi yönü göstermez.

Cevap: C

11. Çözüm: (Yaşanılan ilin göreceli konumu (harita, yön, komşu iller ve yer şekilleri) · orta) Krokide Kırkgöz, Yeşilyaka'nın güneydoğusundadır; güneybatıdaki il Çamlıca'dır.

Cevap: B

12. Çözüm: (Yaşanılan ilin göreceli konumu (harita, yön, komşu iller ve yer şekilleri) · zor) Aynı il, Kuşburnu'ndan bakıldığında doğuda, Dereboyu'ndan bakıldığında batıda kalır; bir yerin yönü, hangi yerden bakıldığına göre değişir.

Cevap: D

1. Çözüm: (Yaşanılan ilin göreceli konumu (harita, yön, komşu iller ve yer şekilleri) · Harita okuma · yön belirleme · karar verme · kolay) Haritada kuzey yukarıdadır; batıdaki deniz Ege Denizi, güneydeki deniz Akdeniz'dir. 1 numaralı kent Ege Denizi, 3 numaralı kent Akdeniz kıyısındadır; 2 numaralı kent kuzeydeki Karadeniz kıyısında, 4 numaralı kent ise iç kesimdedir.

Cevap: B

2. Çözüm: (Yaşanılan ilin göreceli konumu (harita, yön, komşu iller ve yer şekilleri) · Kaynak seçme · kaynağın kapsamını amaca göre değerlendirme · kolay) Şekilde üçüncü kaynağın il sınırlarını ve il adlarını gösterdiği yazmaktadır; komşu illeri ve ilin ülke içindeki yerini ancak bu kaynak verir. Birinci ve ikinci kaynak yalnız okul bahçesini ve mahalleyi, dördüncü kaynak ise illeri göstermeyen ülke sınırlarını gösterir.

Cevap: C

3. Çözüm: (Yaşanılan ilin göreceli konumu (harita, yön, komşu iller ve yer şekilleri) · Harita okuma · ara yönler · orta) Krokide Kayabaşı denize ulaşmaz, Dereli de Kayabaşı'nın doğusundadır. Kuzeydoğudaki komşu Taşlıova denize kıyı olduğu için yalnız Selin haklıdır.

Cevap: D

4. Çözüm: (Yaşanılan ilin göreceli konumu (harita, yön, komşu iller ve yer şekilleri) · Harita okuma · ilişkilendirme · orta) Kuzeye yürüyen kişi Lale Caddesi'ne gelince sağa dönerse doğuya gider; bir sokak sonra müze sağında kalır. Sola dönen kişi batıya, kütüphaneye doğru gider.

Cevap: A

5. Çözüm: (Yaşanılan ilin göreceli konumu (harita, yön, komşu iller ve yer şekilleri) · Yön bulma · çıkarım · orta) Ölçülen yönlerin üçü de tahminlere uygundur. Öğle vaktinde gölge 30 cm ile en kısa olmuştur; bu yüzden öğle gölgesinin en uzun olacağı tahmini yanlışlanmıştır.

Cevap: C

6. Çözüm: (Yaşanılan ilin göreceli konumu (harita, yön, komşu iller ve yer şekilleri) · Harita okuma · yön ve konum belirleme · zor) Fırından 2 kare kuzeye gidilince postaneye değil camiye varılır. Camiden 1 kare batıda park, parktan 2 kare güneyde okul vardır; öteki adımlar doğrudur.

Cevap: B

7. Çözüm: (Yaşanılan ilin göreceli konumu (harita, yön, komşu iller ve yer şekilleri) · Harita okuma · konum betimleme · zor) Kıyıbaşı'nın kuzeyinde ve batısında deniz vardır; Karaçam'ın denize kıyısı yoktur ve dağları güneyindedir. Kıyıbaşı'nın 2, Karaçam'ın 4 komşusu vardır; Karaçam'daki göl il merkezinin doğusundadır.

Cevap: D

8. Çözüm: (Yaşanılan ilin göreceli konumu (harita, yön, komşu iller ve yer şekilleri) · Neden-sonuç ilişkisi kurma · orta) Deniz kıyısındaki ve alçaktaki Kıyıkent'te kışlar ılık geçer. Yükseltisi 1900 m olan Dağkent ise denizden uzakta ve yüksekte olduğu için daha soğuktur.

Cevap: A

9. Çözüm: (Yaşanılan ilin göreceli konumu (harita, yön, komşu iller ve yer şekilleri) · Kroki okuma · göreceli konum betimleme · orta) Krokide kuzey yukarıdadır; Yazıköy,Sarıkum'un sol alt tarafında, yani güneybatısındadır. Peron tabelasına göre güneybatı yönüne giden otobüsler 3 numaralı perondan kalkar.

Cevap: C

10. Çözüm: (Yaşanılan ilin göreceli konumu (harita, yön, komşu iller ve yer şekilleri) · Harita okuma · çok yönlü düşünme · zor) Gölün doğusunda olmayan 1 elenir. 3 dağ eteğinde ama kara

yolundan uzaktır; 4 kara yoluna yakın ama dağ eteğinde değildir. Üç koşulu da sağlayan yer 2'dir.

Cevap: B

11. Çözüm: (Yaşanılan ilin göreceli konumu (harita, yön, komşu iller ve yer şekilleri) · Kroki okuma · yön belirleme · zor) Kuzey sayfanın sağ tarafı olduğuna göre güney sol, batı yukarı, doğu aşağı taraftır. Göl, çadır alanının yukarısında kaldığı için batısındadır.

Cevap: D

12. Çözüm: (Yaşanılan ilin göreceli konumu (harita, yön, komşu iller ve yer şekilleri) · Harita okuma · lejant kullanma · orta) Krokide kuzey yukarıdadır; göl kavşağın sağında, yani doğusundadır. Tabelada göl için batı yazılması yanlıştır; öteki yönler krokiye uygundur.

Cevap: A

1. Çözüm: (Doğal ve beşerî çevredeki değişim; afetler ve etkilerini azaltma · kolay) Fotoğrafta 1 ormanlık tepe, 2 kayalık yamaç, 3 deredir; bunlar doğal çevre ögeleridir. 4 numaralı taş köprü ise insanlar tarafından yapıldığı için beşerî çevreye aittir.

Cevap: D

2. Çözüm: (Doğal ve beşerî çevredeki değişim; afetler ve etkilerini azaltma · zor) Tabloda nüfus ve konut sayısı artarken tarım alanı azalmıştır; ancak bu iki değişimin birbirine bağlı olduğunu söylemek için yeni konutların tarım alanlarına yapıldığını bilmek gerekir. Tarlalar başka bir nedenle de azalmış olabilir.

Cevap: C

3. Çözüm: (Doğal ve beşerî çevredeki değişim; afetler ve etkilerini azaltma · orta) Barajla vadi (doğal çevre) değişmiş; köy baraj gölünün altında kalınca halk yeni evlere taşınmış ve ovadaki tarlalar sulanmaya başlanmıştır. İnsanın doğada yaptığı değişiklik beşerî çevreyi de etkilemiştir.

Cevap: A

4. Çözüm: (Doğal ve beşerî çevredeki değişim; afetler ve etkilerini azaltma · kolay) Kurala göre çantada en az üç gün yetecek su bulunmalıdır; bir günlük su yetmez. Fener, düdük, ilk yardım seti, konserve ve paketli kuru gıda hafiftir ve bozulmaz.

Cevap: C

5. Çözüm: (Doğal ve beşerî çevredeki değişim; afetler ve etkilerini azaltma · orta) Önce sarsıntı sırasında "Çök-Kapan-Tutun" ile korunulur, sarsıntı bitince sınıftan sıralı çıkılır, merdivenlerle binadan çıkılır ve toplanma alanında yoklamaya katılınır. Merdivene sınıftan çıkmadan önce gidilemeyeceği için 3 – 4 – 1 – 2 sıralaması yanlıştır.

Cevap: B

6. Çözüm: (Doğal ve beşerî çevredeki değişim; afetler ve etkilerini azaltma · zor) 1 numaralı alan heyelan izi olan yamaçta, 2 numaralı alan taşkın alanında, 3 numaralı alan orman içindedir; 4 numaralı alan ise düz ve sağlam zemindedir.

Cevap: D

7. Çözüm: (Doğal ve beşerî çevredeki değişim; afetler ve etkilerini azaltma · orta) Şekilde yamaçtaki ağaçların kesilip tarla açıldığı, yağmurlardan sonra da toprağın kaydığı görülmektedir; bu afet heyelandır. Ağaç kökleri toprağı tuttuğu için yamacın yeniden ağaçlandırılması heyelan tehlikesini azaltır.

Cevap: A

8. Çözüm: (Doğal ve beşerî çevredeki değişim; afetler ve etkilerini azaltma · orta) En büyük artış 1995–2005 arasındadır: nüfus 4 600'den 8 900'e, yani 4 300 kişi artmıştır; 2015–2025 arasında artış yalnız 1 100 kişidir. Nüfus 50 yılda 3 200'den 11 500'e çıkmış, hiç azalmamış ve 2005'te 6 400'ü geçmiştir.

Cevap: B

9. Çözüm: (Doğal ve beşerî çevredeki değişim; afetler ve etkilerini azaltma · orta) Kasabanın nüfusu artarken köylerin nüfusu azalmıştır; bu, köylerden kasabaya göç olduğunu gösterir. Kasabanın yakınında açılan bir fabrikanın iş imkânı yaratması bu göçe yol açmış olabilir; öteki durumlar insanları köyde tutar ya da kasabadan uzaklaştırır.

Cevap: C

10. Çözüm: (Doğal ve beşerî çevredeki değişim; afetler ve etkilerini azaltma · zor) 1975'te geniş yatakta akan derenin yatağı 2000'e kadar daraltılmış, söğütler kesilip yatağın hemen kenarına evler yapılmıştır; daralan yatak taşan suyu taşıyamamış ve evler sel suyundan etkilenmiştir.

Cevap: A

11. Çözüm: (Doğal ve beşerî çevredeki değişim; afetler ve etkilerini azaltma · zor) Çınar ile Söğüt'ün zemini aynıdır, yalnız bina denetiminde farklıdırlar; denetim yapılan Çınar'da hasar çok daha azdır. Öteki karşılaştırmalarda ya denetim aynıdır ya da zemin de farklı olduğu için farkın nedeni denetim olarak gösterilemez.

Cevap: D

12. Çözüm: (Doğal ve beşerî çevredeki değişim; afetler ve etkilerini azaltma · orta) Alan insanlar tarafından kurutulmuş, sonra yeniden su verilerek canlandırılmıştır; bu, Buse'nin yorumunu destekler. Değişimler insan eliyle olmuştur ve kuş türü sayısı 9'a çıksa da 1990'daki 12'ye ulaşmamıştır.

Cevap: B

1. Çözüm: (Doğal ve beşerî çevredeki değişim; afetler ve etkilerini azaltma · Karşılaştırma · kavram kullanma · kolay) İki depremin büyüklüğü aynıdır; ama yalnız insanlara ve yaşam alanlarına zarar veren ikinci deprem afete dönüşmüştür. Bir doğal olay, insanları olumsuz etkilediğinde afet olur.

Cevap: C

2. Çözüm: (Doğal ve beşerî çevredeki değişim; afetler ve etkilerini azaltma · Görsel okuma · karar verme · kolay) Plana göre Burak okuldayken okulun toplanma alanında bekleyecek, annesi onu okuldan alacaktır. Çamlık Park ise evdeyken buluşulacak yerdir.

Cevap: A

3. Çözüm: (Doğal ve beşerî çevredeki değişim; afetler ve etkilerini azaltma · Sınıflandırma · zaman ilişkisi kurma · orta) Krokide dere kenarındaki çayır taşkın alanının içindedir; sel sırasında burası su altında kalabilir. Bu yüzden çayırı uygun saymak yanlıştır; park ve okul bahçesi açık ve taşkın alanının dışındadır.

Cevap: B

4. Çözüm: (Doğal ve beşerî çevredeki değişim; afetler ve etkilerini azaltma · Grafik okuma · neden-sonuç ilişkisi kurma · orta) Göl 1990–2000 arasında 6 km^2 küçülmüşken kanalların açıldığı 2000'den sonraki on yıllarda 9 ve 7 km^2 küçülmüştür. İnsan faaliyetleri doğal çevrenin değişimini hızlandırabilir.

Cevap: D

5. Çözüm: (Doğal ve beşerî çevredeki değişim; afetler ve etkilerini azaltma · Bilgi değerlendirme · karar verme · orta) Ateş yerinin çevresi taşlıdır, yanında su kovası vardır ve ağaçlara uzaklığı 12 m'dir. Çadırlara uzaklığı ise 6 m olduğu için çadırlar 4 m daha uzağa taşınarak 10 m'ye çıkarılmalıdır.

Cevap: D

6. Çözüm: (Doğal ve beşerî çevredeki değişim; afetler ve etkilerini azaltma · Karşılaştırma · çıkarım · zor) Denize taş ve toprak dökülerek kıyı ilerletilmiş, kumsalın yerinde sahil yolu ve çok katlı yapılar ortaya çıkmıştır. Değişim insan eliyle yapıldığı için doğal afet sonucu değildir.

Cevap: C

7. Çözüm: (Doğal ve beşerî çevredeki değişim; afetler ve etkilerini azaltma · Neden-sonuç ilişkisi kurma · orta) Can'ın afişinde deprem sırasında yapılacak bir davranış, Ece'nin afişinde deprem öncesi hazırlık yoktur; Mert ise 112 yerine başka bir numara yazmıştır. Üç ölçütü de karşılayan Nil'in afişidir.

Cevap: A

8. Çözüm: (Doğal ve beşerî çevredeki değişim; afetler ve etkilerini azaltma · Kroki okuma · afet bilinci · zor) Yazın 9 orman yangını, 2 sel yaşanmıştır. On yılda 14 sel, 13 orman yangını ve 10 çığ olduğu için en çok yaşanan afet seldir. Seller her mevsimde görüldüğünden Cem'in yorumu yanlıştır.

Cevap: B

9. Çözüm: (Doğal ve beşerî çevredeki değişim; afetler ve etkilerini azaltma · Risk belirleme · görsel okuma · orta) Pencerenin önündeki yatakta yatan kişiye kırılan camlar zarar verebilir; dolabın üstündeki ağır saksı da sarsıntıda düşebilir. Duvara sabitlenmiş kitaplık ve sağlam masa ise tehlike oluşturmaz; masa altı korunma yeri olabilir.

Cevap: C

10. Çözüm: (Doğal ve beşerî çevredeki değişim; afetler ve etkilerini azaltma · Grafik okuma · kanıt değerlendirme · zor) Şiddetli yağış sayısı iki dönemde de 6'dır; su basan ev sayısı ise 48'den 9'a düşmüştür. Önlemler doğal olayı değil, onun verdiği zararı azaltmıştır.

Cevap: A

11. Çözüm: (Doğal ve beşerî çevredeki değişim; afetler ve etkilerini azaltma · Zaman ve kronoloji · kanıt kullanma · orta) 1978'de derenin taşması doğal bir olaydır ve köprüyü yıkmıştır; ardından daha yüksek yeni bir köprü yapılmıştır. Elektriğin gelmesi ve okulun taşınması doğal bir olayla ilgili değildir; nüfus bilgisi şeritte yer almaz.

Cevap: B

12. Çözüm: (Doğal ve beşerî çevredeki değişim; afetler ve etkilerini azaltma · Karar verme · veri yorumlama · zor) Suyun dörtte üçü tarımsal sulamada harcandığı için damla sulamaya geçmek en çok tasarruf sağlar. Ev ve park önlemleri küçük bir payı etkiler; yeni kuyular açmak ise tasarruf sağlamaz, kuraklıkta yeraltı sularını daha da azaltır.

Cevap: D

1. Çözüm: (Türkiye'ye komşu devletler · kolay) Sarp Sınır Kapısı iki ülkenin kara sınırı olduğunu, Batum'un Karadeniz kıyısında olması da ülkenin denize kıyısı bulunduğunu gösterir.

Cevap: C

2. Çözüm: (Türkiye'ye komşu devletler · Harita okuma · kanıt kullanma · orta) Haritada Türkiye ile Yunanistan arasında kara sınırı vardır ve bu sınırın bir bölümünü Meriç Nehri oluşturur. Bulgaristan ile Ege Denizi arasında Yunanistan toprakları bulunduğu için Bulgaris-

tan'ın Ege'ye kıyısı yoktur.

Cevap: D

3. Çözüm: (Türkiye'ye komşu devletler · Harita okuma · eksik bilgiyi belirleme · zor) Dilucu'dan Azerbaycan'ın Nahçıvan kesimine geçilir. Nahçıvan'ı Azerbaycan'ın geri kalanından Ermenistan ve İran toprakları ayırır. Yük Nahçıvan'a gidiyorsa başka ülkeye girilmez; Bakü tarafına gidiyorsa kara yolunda başka bir ülkeden geçmek gerekir.

Cevap: A

4. Çözüm: (Türkiye'ye komşu devletler · orta) Şırnak'taki Habur Sınır Kapısı, Türkiye ile Suriye arasında değil Irak arasındadır.

Cevap: B

5. Çözüm: (Türkiye'ye komşu devletler · Karşılaştırma · bilgi kartı okuma · orta) Kartlara göre Yunanistan ile sınırımızın bir bölümünü Meriç, Ermenistan ile sınırımızın bir bölümünü Arpaçay ve Aras oluşturur. Ermenistan Türkiye'nin doğusundadır ve denize kıyısı yoktur.

Cevap: D

6. Çözüm: (Türkiye'ye komşu devletler · Harita okuma · ölçüt kullanma · orta) Erivan'ın bulunduğu ülke Türkiye'nin doğusundadır, Türkiye ile kara sınırı vardır ve hiçbir denize kıyısı yoktur. Sofya ve Tiflis'in bulunduğu ülkelerin Karadeniz'e, Şam'ın bulunduğu ülkenin Akdeniz'e kıyısı vardır.

Cevap: B

7. Çözüm: (Türkiye'ye komşu devletler · zor) Krokide Nahçıvan ile Azerbaycan'ın diğer toprakları arasında Ermenistan yer alır; Ermenistan'ın denize kıyısı yoktur, Gürcistan ile İran komşu değildir, Bakü Hazar kıyısındadır.

Cevap: A

8. Çözüm: (Türkiye'ye komşu devletler · Harita okuma · verinin sınırını belirleme · orta) Haritada nehirler, başkentler, denizler ve yön oku vardır; bu bilgilerle ilk üç sorunun cevabı bulunur. Haritada sınır kapıları gösterilmediği için kapıların adları bulunamaz.

Cevap: D

9. Çözüm: (Türkiye'ye komşu devletler · Harita okuma · yön bulma · akıl yürütmeyi değerlendirme · orta) Haritada Bakü, Erivan'ın doğusundadır; yani Erivan, Bakü'nün batısında kalır. Öteki üç düşünce haritayla uyumludur.

Cevap: C

10. Çözüm: (Türkiye'ye komşu devletler · kolay) Atatürk'ün bugün Yunanistan sınırları içinde kalan Selanik'te doğmuş olması ve evinin Türkiye'den pek çok kişi tarafından ziyaret edilmesi, iki ülkenin ortak bir tarihî geçmişi olduğunu gösterir.

Cevap: C

11. Çözüm: (Türkiye'ye komşu devletler · zor) Şekle göre Fırat ve Dicle Türkiye'den doğup komşu ülkelerden geçerek Basra Körfezi'ne ulaşır; bu yüzden kirlilik ve barajlar diğer ülkeleri de etkiler. Bu durum iş birliğini gerekli kıldığı için III. yargı yanlıştır.

Cevap: B

12. Çözüm: (Türkiye'ye komşu devletler · Harita okuma · iki kaynağı birleştirme · zor) Günlüğe göre Harun Bey 2 numaralı kapıdan çıkmış, 3 numaralı kapıdan girmiştir. Haritada 2 numaralı kapı Gürcistan sınırında, 3 numaralı kapı İran sınırındadır.

Cevap: A

1. Çözüm: (Türkiye'ye komşu devletler · Görsel okuma · çıkarım · kolay) Emine'nin ailesiyle Türkçe konuşması ve bayram geleneklerini sürdürmesi, Bulgaristan'da Türk soydaşlarımızın yaşadığını gösterir. Okulda Bulgarca öğren-

mesi, ülkede herkesin Türkçe konuşmadığını gösterir.

Cevap: A

2. Çözüm: (Türkiye'ye komşu devletler · Kaynak değerlendirme · kolay) Ticaretin yıllar içindeki değişimi, resmî bir kurumun yıllara göre düzenlediği verilerle güvenilir biçimde görülür. Anı, adı belirsiz bir hesabın paylaşımı ve gezi fotoğrafları bu değişimi ölçmez.

Cevap: C

3. Çözüm: (Türkiye'ye komşu devletler · Tablo okuma · tahmini sınama · orta) En çok tır 62 ile Irak'a gönderilmiştir. Avrupa'daki komşulara (Bulgaristan ve Yunanistan) 48 + 21 = 69, Asya'daki komşulara (Irak ve İran) 62 + 35 = 97 tır gönderildiği için ikinci kısım yanlışlanmıştır.

Cevap: D

4. Çözüm: (Türkiye'ye komşu devletler · Harita okuma · ilişkilendirme · orta) Krokide boru hattı Bakü'den başlayıp Gürcistan'daki Tiflis'ten geçerek Türkiye'deki Ceyhan'a ulaşır. Hat Ermenistan ve İran topraklarından geçmez.

Cevap: A

5. Çözüm: (Türkiye'ye komşu devletler · Harita okuma · konum karşılaştırma · zor) Haritada Karadeniz'e kıyısı olan komşular Bulgaristan ve Gürcistan'dır; 4 numaralı Ermenistan'ın denize kıyısı yoktur. Akdeniz'e kıyısı olan komşumuz 6 numaralı Irak değil, 7 numaralı Suriye'dir.

Cevap: B

6. Çözüm: (Türkiye'ye komşu devletler · Harita okuma · neden-sonuç · orta) Oklar Asi'nin Lübnan'dan doğup Suriye'den geçerek Türkiye'ye geldiğini gösterir. Bu yüzden nehrin yukarı kesimindeki ülkelerde çok su çekilmesi Antakya'ya ulaşan suyu azaltır; denize döküldüğü yer ise Antakya'dan sonradır.

Cevap: D

7. Çözüm: (Türkiye'ye komşu devletler · Harita okuma · koşullara göre karar verme · zor) Tiflis bir başkenttir; Trabzon'dan Karadeniz kıyısı boyunca gidilip yalnızca Gürcistan topraklarından geçilerek ulaşılır. Erivan ve Bakü yolunda Gürcistan'dan sonra ikinci bir ülkeye girilir. Tebriz başkent değildir ve yolu Karadeniz kıyısından geçmez.

Cevap: C

8. Çözüm: (Türkiye'ye komşu devletler · Kroki okuma · bilgi denetleme · orta) Krokide Midilli, adaların en kuzeyindedir; en güneydeki ada Sisam'dır. Midilli Yunanistan'a aittir, Sakız Çeşme'nin batısında, Sisam da Kuşadası'nın yakınındadır.

Cevap: A

9. Çözüm: (Türkiye'ye komşu devletler · Grafik okuma · hatalı çözümü bulma · zor) Yunanistan'ın Karadeniz'e kıyısı yoktur; bu yüzden onun 9 öğrencisi toplama katılmamalıdır. Doğru toplam 8 + 5 = 13 öğrencidir.

Cevap: B

10. Çözüm: (Türkiye'ye komşu devletler · Harita okuma · karar verme · zor) Krokiye göre Meriç, Bulgaristan'daki dağlık alandan doğup Edirne'ye gelir; taşkına yol açan su yukarıdan, Bulgaristan'dan gelir. Su düzeyi bilgisinin komşu ülkeyle anında paylaşılması, Edirne'nin önlem almasına zaman kazandırır.

Cevap: D

11. Çözüm: (Türkiye'ye komşu devletler · Harita okuma · ölçüt kullanma · orta) Hazar Denizi'ne kıyısı olan komşular 3 ve 4 numaralı ülkelerdir. Bunlardan toprakları iki ayrı parçadan oluşan ve Karadeniz'e kıyısı olmayan ülke 3 numaralı ülkedir.

Cevap: C

12. Çözüm: (Türkiye'ye komşu devletler · Afiş okuma · kanıt kullanma · orta) Afişte "ev" iki dilde aynı yazılırken "kardeş – qardaş" ve "kitap – kitab" birkaç harf farkla yazılır. Kelimelerin harflerinin çoğu ortak olduğu için alfabeler bambaşka değildir. Ortak Mirasımız SOB.5.3 · 4 test · 48 soru fig36Bu temada Somut ve somut olmayan kültürel miras



Cevap: B

1. Çözüm: (Yaşanılan ildeki ortak miras ögeleri (somut ve somut olmayan) · kolay) Tabelaya göre bu salonda dokunulabilen ve görülebilen eserler sergilenir; bakır ibrik elle tutulabilen bir eserdir. Düğün geleneği, masal ve halk oyunu ise somut olmayan miras ögeleridir.

Cevap: B

2. Çözüm: (Yaşanılan ildeki ortak miras ögeleri (somut ve somut olmayan) · Kavram kullanma · gerekçeyi değerlendirme · orta) Keçe yapma bilgisi ve becerisi elle tutulamaz; kuşaktan kuşağa öğretilerek aktarıldığı için somut olmayan mirastır. Elle tutulabilen keçe, bu bilginin ürünüdür.

Cevap: C

3. Çözüm: (Yaşanılan ildeki ortak miras ögeleri (somut ve somut olmayan) · orta) Kentte Roma, Selçuklu, Osmanlı ve Cumhuriyet dönemlerinden yapılar bulunması, kentin farklı dönemlerde farklı topluluklara yurt olduğunu gösterir.

Cevap: A

4. Çözüm: (Yaşanılan ildeki ortak miras ögeleri (somut ve somut olmayan) · orta) Aslına uygun onarım 150 yıllık konağı korur; müze-kafe olarak kullanılması da ziyaretçi çekerek gelir sağlar. Konağı kendi hâline bırakmak onu korumaz, yıkmak ise mirası yok eder.

Cevap: D

5. Çözüm: (Yaşanılan ildeki ortak miras ögeleri (somut ve somut olmayan) · kolay) Usta, dedesinden öğrendiği bilgiyi çıraklarına ve çocuklara öğreterek keçeciliğin unutulmadan gelecek kuşaklara aktarılmasını sağlar.

Cevap: D

6. Çözüm: (Yaşanılan ildeki ortak miras ögeleri (somut ve somut olmayan) · zor) Yiğit köprüyü geçip doğuya dönerek Kervansaray'a ulaşır; Kervansaray, krokide hamamın sağ üst tarafında yani kuzeydoğusundadır.

Cevap: B

7. Çözüm: (Yaşanılan ildeki ortak miras ögeleri (somut ve somut olmayan) · Zaman şeridi okuma · iki kaynağı birleştirme · zor) Zaman şeridine göre kente ikinci sırada, 1860'larda Kafkasya'dan gelen aileler yerleşmiştir. Menüde Kafkasya'dan gelenlerin mirası olan yemek hingeldir.

Cevap: A

8. Çözüm: (Yaşanılan ildeki ortak miras ögeleri (somut ve somut olmayan) · Kanıt kullanma · iki kaynağı birleştirme · orta) Tabelaya göre köprü 1845'te yapılmıştır. Kitabeye göre çeşme köprüden 40 yıl sonra yaptırıldığı için 1845 + 40 = 1885'te yapılmıştır.

Cevap: C

9. Çözüm: (Yaşanılan ildeki ortak miras ögeleri (somut ve somut olmayan) · orta) Kale somut bir yapıdır, dans akımı yenidir, bakırcılık başka ile özgüdür; ninniler ise üç ölçüte de uyar.

Cevap: D

10. Çözüm: (Yaşanılan ildeki ortak miras ögeleri (somut ve somut olmayan) · Kavram kullanma · bilgi denetleme · orta) Masallar elle tutulamaz ama kuşaktan kuşağa aktarılan somut olmayan miras ögeleridir; bu yüzden ortak mirasın bir parçasıdır.

Cevap: A

11. Çözüm: (Yaşanılan ildeki ortak miras ögeleri (somut ve somut olmayan) · zor) Hamamın bir vakıf tarafından yaptırılıp gelirinin halkın kullandığı çeşmelere ayrılması, yapının toplum yararına kurulduğunu gösterir.

Cevap: C

12. Çözüm: (Yaşanılan ildeki ortak miras ögeleri (somut ve somut olmayan) · Grafik okuma · eksik bilgiyi belirleme · zor) Grafik yalnızca ziyaretçi sayısının her yıl arttığını gösterir. Aşınmanın da aynı yıllarda arttığını söyleyebilmek için surlardaki aşınmanın yıllara göre ölçümü bilinmelidir.

Cevap: B

1. Çözüm: (Yaşanılan ildeki ortak miras ögeleri (somut ve somut olmayan) · Sınıflandırma · kavram kullanma · kolay) Bakırı döverek kap yapma becerisi ve kuşaktan kuşağa söylenen türküler elle tutulamayan bilgi ve geleneklerdir. Kale surları ile ahşap tavanlar ise görülüp dokunulabilen somut miras ögeleridir.

Cevap: B

2. Çözüm: (Yaşanılan ildeki ortak miras ögeleri (somut ve somut olmayan) · Zaman şeridi okuma · kronoloji · kolay) Selçuklu döneminden kalan Ulu Cami 1230'da, Cumhuriyet döneminde yapılan istasyon 1930'da yapılmıştır: 1930 − 1230 = 700.

Cevap: C

3. Çözüm: (Yaşanılan ildeki ortak miras ögeleri (somut ve somut olmayan) · Grafik okuma · verinin sınırını belirleme · zor) Kaleyi tanımayanlar 28 − 26 = 2 kişidir; keşkek geleneği maniden, taş köprü de maniden 22 − 6 = 16 kişi fazla tanınır. Öğrenciler birden fazla öge işaretleyebildiği için iki ögeyi birlikte tanıyanların sayısı grafikten bulunamaz.

Cevap: A

4. Çözüm: (Yaşanılan ildeki ortak miras ögeleri (somut ve somut olmayan) · Afiş okuma · problem çözme · orta) Afişte ninni, mani ve masalların ses kayıtları yer alır. Bunlar dilden dile aktarılan sözlü ögelerdir; kaydedilmeleri unutulmalarını önler. Halk oyunları ses kaydıyla korunamaz; fotoğraflar ve tarihî yapılar ise bu çalışmanın konusu değildir.

Cevap: D

5. Çözüm: (Yaşanılan ildeki ortak miras ögeleri (somut ve somut olmayan) · Kroki okuma · yön bulma · akıl yürütmeyi değerlendirme · orta) Kale caddenin kuzeyinde, Bedesten caddenin güneyinde ve Kale'nin doğusundadır. Bu yüzden Bedesten, Kale'nin kuzeydoğusunda değil güneydoğusundadır.

Cevap: D

6. Çözüm: (Yaşanılan ildeki ortak miras ögeleri (somut ve somut olmayan) · Görsel kanıt kullanma · karşılaştırma · orta) İki fotoğrafta yapının kubbe, kemer ve kapı düzeni aynıdır; 1955'te çökmüş olan kubbe bugün onarılmıştır. Yapı bugün el sanatları çarşısı olarak kullanılmaktadır.

Cevap: B

7. Çözüm: (Yaşanılan ildeki ortak miras ögeleri (somut ve somut olmayan) · Ölçüt kullanma · ürün değerlendirme · zor) Taslakta kroki ve kaynak vardır ama kale ile bedesten yalnızca somut ögelerdir. Listeye uymak için halk oyunu gibi somut olmayan bir ögenin eklenmesi gerekir.

Cevap: D

8. Çözüm: (Yaşanılan ildeki ortak miras ögeleri (somut ve somut olmayan) · Kavram kullanma · çıkarım · zor) Kuşaktan kuşağa aktarılan zurna yapma bilgisi somut olmayan mirastır ve bu işi bilen başka usta kalmadığı için çırak yetişmezse kaybolabilir. Zurnanın kendisi ise elle tutulan somut bir nesnedir.

Cevap: C

9. Çözüm: (Yaşanılan ildeki ortak miras ögeleri (somut ve somut olmayan) · Harita okuma · ölçüt kullanma · karar verme · zor) Gölyaka il merkezinin doğusundadır ve hem somut (tarihî köprü) hem somut olmayan (yöresel türkü) ögeye sahiptir. Dereköy de doğudadır ama ögelerinin ikisi de somut olmayan mirastır; Kumlu ve Yaylacıkise il merkezinin doğusunda değildir.

Cevap: B

10. Çözüm: (Yaşanılan ildeki ortak miras ögeleri (somut ve somut olmayan) · Grafik okuma · kavram kullanma · tahmini sınama · orta) En çok katılım 30 kişiyle halk oyunu atölyesine olmuştur; halk oyunu somut olmayan mirastır. Somut ögelerle ilgili tarihî yapı ve müze gezilerine 24 + 18 = 42, halk oyunu ve masal etkinliklerine 30 + 15 = 45 kişi katıldığı için ikinci tahmin yanlışlanmıştır.

Cevap: A

11. Çözüm: (Yaşanılan ildeki ortak miras ögeleri (somut ve somut olmayan) · Görsel okuma · hak ve sorumluluk · orta) Yazışmada Gamze paylaşmadan önce izin istemiş, Hatice Nine de adının yazılması şartıyla izin vermiştir. Yufka açma bilgisi ve becerisi somut olmayan bir miras ögesidir ve videoya çekilerek tanıtılabilir.

Cevap: A

12. Çözüm: (Yaşanılan ildeki ortak miras ögeleri (somut ve somut olmayan) · Tablo okuma · karar verme · orta) Yıkılma tehlikesi olan yapılar kervansaray ve eski hamamdır; bunlardan daha çok ziyaret edilen eski hamamdır. Taş köprünün ziyaretçisi en çok olsa da yıkılma tehlikesi yoktur.

Cevap: C

1. Çözüm: (Anadolu'da ilk yerleşimler; Mezopotamya ve Anadolu medeniyetlerinin ortak mirasa katkıları · kolay) Kalıcı ve bitişik kerpiç evler yapmaları ve tahıl yetiştirmeleri, tarımla uğraşan yerleşik bir toplum olduklarını gösterir. Şekilde evlere damdaki açıklıktan merdivenle girildiği görüldüğü için yan duvardan girildiği söylenemez.

Cevap: A

2. Çözüm: (Anadolu'da ilk yerleşimler; Mezopotamya ve Anadolu medeniyetlerinin ortak mirasa katkıları · zor) Panoda insan boyunu aşan dev dikilitaşların tarım yapmayan avcı-toplayıcılar tarafından dikildiği belirtilmektedir; bu bilgi, büyük yapıların ancak tarımdan sonra yapılabildiği düşüncesini sorgulatır.

Cevap: D

3. Çözüm: (Anadolu'da ilk yerleşimler; Mezopotamya ve Anadolu medeniyetlerinin ortak mirasa katkıları · Kanıt kullanma · iddiayı sınama · orta) Etikete göre tablette tapınağa getirilen arpa ve koyunların sayısı yazılıdır; bu, yazının kayıt tutmak için kullanıldığını gösterir. Tablet Mezopotamya'daki Uruk'ta bulunmuştur ve içinde destan ya da şiir yoktur.

Cevap: C

4. Çözüm: (Anadolu'da ilk yerleşimler; Mezopotamya ve Anadolu medeniyetlerinin ortak mirasa katkıları · Kroki okuma · iki kaynağı birleştirme · zor) Krokide Asur, Kaneş'in güneydoğusundadır. Tablete göre tüccarlar Asur'dan kalay ve kumaş getirmiş, altın ve gümüşü ise Kaneş'ten almıştır.

Cevap: B

5. Çözüm: (Anadolu'da ilk yerleşimler; Mezopotamya ve Anadolu medeniyetlerinin ortak mirasa katkıları · orta) Kanunların açıkça yazılıp herkesin görebileceği yere konması, kuralların bilinmesini ve adaletin sağlanmasını kolaylaştırır.

Cevap: B

6. Çözüm: (Anadolu'da ilk yerleşimler; Mezopotamya ve Anadolu medeniyetlerinin ortak mirasa katkıları · kolay) Tabletten anlaşıldığı gibi anallarda Hitit krallarının savaşları, antlaşmaları ve önemli olaylar yıl yıl kaydedilmiştir; bu yüzden anallar Hitit tarihindeki olayların öğrenilmesini sağlar.

Cevap: A

7. Çözüm: (Anadolu'da ilk yerleşimler; Mezopotamya ve Anadolu medeniyetlerinin ortak mirasa katkıları · zor) Çatalhöyük yerleşimi yaklaşık MÖ 7400'de, Sümerlerin yazıyı kullanması yaklaşık MÖ 3200'de, Lidyalıların parayı kullanması ise MÖ 7. yüzyıldadır.

Cevap: D

8. Çözüm: (Anadolu'da ilk yerleşimler; Mezopotamya ve Anadolu medeniyetlerinin ortak mirasa katkıları · orta) Krokiye göre kanal suyu kaynaktan bahçelere taşır ve yaklaşık 2 800 yıldır kullanılmaktadır; yüzyıllardır işleyen bir su kanalı yapmaları Urartuların su mühendisliğinde ileri olduğunu gösterir.

Cevap: C

9. Çözüm: (Lidyalıların madenî parası ve takasın güçlüğü · orta) Takasta iki tarafın da karşısındakinin malına ihtiyaç duyması gerekir; çiftçi çanak istemediği için alışveriş olmaz. Para herkesin kabul ettiği bir değişim aracı olduğundan satıcı, alıcının malına ihtiyaç duymadan satış yapabilir; paranın üretimi bıraktırdığı söylenemez.

Cevap: A

10. Çözüm: (Anadolu'da ilk yerleşimler; Mezopotamya ve Anadolu medeniyetlerinin ortak mirasa katkıları · Bilgi denetleme · ortak miras · orta) Madenî parayı ilk kullananlar Anadolu'da yaşayan Lidyalılardır, Hititler değildir. Sümerler çivi yazısını geliştirmiş, Babilliler Hammurabi Kanunları'yla yazılı kanunlar hazırlamış, Urartular su kanalları ve barajlar yapmıştır.

Cevap: B

11. Çözüm: (Anadolu'da ilk yerleşimler; Mezopotamya ve Anadolu medeniyetlerinin ortak mirasa katkıları · zor) Uzaktaki deniz kıyısından ve volkanik dağlardan gelen malzemelerin yerleşimde bulunması, bu bölgelerle değiş tokuş yapıldığını gösterir. Krokide Çatalhöyük kıyıdan uzakta, obsidyen ise uzaktaki dağlardan gelmektedir.

Cevap: D

12. Çözüm: (Anadolu'da ilk yerleşimler; Mezopotamya ve Anadolu medeniyetlerinin ortak mirasa katkıları · Ölçüt kullanma · görsel okuma · orta) Katlı olan, en üst katında tapınak bulunan ve çevresinde evler gösterilen tek maket M'dir. K'de evler yok, L'nin en üst katında ambar var, N ise tek katlıdır.

Cevap: C

1. Çözüm: (Anadolu'da ilk yerleşimler; Mezopotamya ve Anadolu medeniyetlerinin ortak mirasa katkıları · Kanıt kullanma · çıkarım · kolay) Ok uçları ve av hayvanlarının kemikleri, ma-

ğarada yaşayanların avcılık yaptığını gösterir. Ocak ve kül izleri ise ateşi kullandıklarının kanıtıdır.

Cevap: D

2. Çözüm: (Anadolu'da ilk yerleşimler; Mezopotamya ve Anadolu medeniyetlerinin ortak mirasa katkıları · Kanıt kullanma · kronoloji · kolay) Yeni yerleşimler eskilerin üzerine kurulduğu için en alttaki katman en eskidir. Obsidyen bıçak en alttaki dördüncü katmanda bulunmuştur.

Cevap: A

3. Çözüm: (Anadolu'da ilk yerleşimler; Mezopotamya ve Anadolu medeniyetlerinin ortak mirasa katkıları · Kanıt kullanma · neden-sonuç · orta) Raporda mührün taşının ve deseninin Mezopotamya'daki mühürlerle aynı olduğu yazar. Bu, mührün ya da onu kullanan kişilerin ticaret yoluyla Mezopotamya'dan Anadolu'ya gelmiş olabileceğini gösterir.

Cevap: B

4. Çözüm: (Anadolu'da ilk yerleşimler; Mezopotamya ve Anadolu medeniyetlerinin ortak mirasa katkıları · Harita okuma · ilişkilendirme · orta) Krokide Ur ve Uruk, Fırat'ın aşağı kesimine, Basra Körfezi'ne yakın düzlüklerde yer alır. Nehre yakınlık, çöl çevresinde tarım için gereken sulamayı mümkün kılmıştır.

Cevap: C

5. Çözüm: (Anadolu'da ilk yerleşimler; Mezopotamya ve Anadolu medeniyetlerinin ortak mirasa katkıları · Karşılaştırma · kanıt kullanma · orta) Ur-Nammu Kanunları'nda diş kırana gümüş ödeme cezası verilirken Hammurabi Kanunları'nda suçluya aynı zarar verilir. Sümer ve Babil, Mezopotamya'da kurulmuştur.

Cevap: A

6. Çözüm: (Anadolu'da ilk yerleşimler; Mezopotamya ve Anadolu medeniyetlerinin ortak mirasa katkıları · Kanıt kullanma · akıl yürütmeyi değerlendirme · zor) Tarlayı süren öküze ve sabana zarar vermenin ağır cezalandırılması, tarımın Frigler için çok önemli olduğunu gösterir. İlk üç düşünce doğrudur ama son düşünce bunlardan çıkmaz.

Cevap: D

7. Çözüm: (Anadolu'da ilk yerleşimler; Mezopotamya ve Anadolu medeniyetlerinin ortak mirasa katkıları · Harita okuma · konum ilişkilendirme · zor) Hattuşa, Orta Anadolu'da Kızılırmak'ın çizdiği yayın içinde (3), Tuşpa Van Gölü kıyısında (4), Sard ise Batı Anadolu'da Ege'ye yakın (1) yer alır. 2 numara Friglerin başkenti Gordion'dur.

Cevap: B

8. Çözüm: (Anadolu'da ilk yerleşimler; Mezopotamya ve Anadolu medeniyetlerinin ortak mirasa katkıları · Kanıt kullanma · iddiayı sınama · orta) Kartta antlaşmanın bir kopyasının Hattuşa'da, bir kopyasının Mısır'da bulunduğu yazar. Savaş barışla bitmiştir ve iki devlet de birbirine yardım sözü vermiştir.

Cevap: B

9. Çözüm: (Lidyalıların madenî parası ve takasın güçlüğü · Kanıt kullanma · neden-sonuç · orta) Devletin damgası, paranın madeninin ve ağırlığının devlet güvencesinde olduğunu gösterir. Böylece insanlar parayı tartmadan güvenle kullanabilmiştir.

Cevap: D

10. Çözüm: (Anadolu'da ilk yerleşimler; Mezopotamya ve Anadolu medeniyetlerinin ortak mirasa katkıları · Grafik okuma · kronoloji · zor) Grafikte daha uzun sütun daha eski zamanı gösterir. Göbeklitepe yaklaşık 12 000, yazı ise yaklaşık 5 200 yıl öncesine aittir; yani

büyük yapılar yazıdan önce yapılmıştır.

Cevap: A

11. Çözüm: (Anadolu'da ilk yerleşimler; Mezopotamya ve Anadolu medeniyetlerinin ortak mirasa katkıları · Kanıt kullanma · çıkarım · değişim ve süreklilik · zor) Sümerlerin geliştirdiği çivi yazısı, Asurlu tüccarlar aracılığıyla Anadolu'ya gelmiş ve Hititler de bu yazıyı kullanmıştır. Bu da ticaretin kültür alışverişi sağladığını gösterir; Hititler yazıyı Sümerlerden sonra kullanmıştır.

Cevap: C

12. Çözüm: (Anadolu'da ilk yerleşimler; Mezopotamya ve Anadolu medeniyetlerinin ortak mirasa katkıları · Kanıt kullanma · eksik bilgiyi belirleme · orta) Kart yalnızca çok sayıda tanrı figürü bulunduğunu söyler. Bu tanrıların farklı topluluklardan alındığını söyleyebilmek için hangi topluluklara ait olduklarını bilmek gerekir. Yaşayan Demokrasimiz SOB.5.4 · 2 test · 24 soru fig38Bu temada Çocuk meclisleri, seçim ve kurumlara başvuru



Cevap: C

1. Çözüm: (Demokrasi ve cumhuriyet; etkin vatandaşlık; temel hak ve sorumluluklar; başvurulabilecek kurumlar · Eksik veri · adaylık koşullarını belgeyle karşılaştırma · orta) Formda Duygu'nun 6. sınıfta okuduğu ve 24 öğrenciden imza aldığı yazılıdır; bu iki koşul karşılanmıştır. Disiplin cezasıyla ilgili bilgi formda yoktur, bu bilinmeden kesin karar verilemez. Yaş ve alınacak oy aday olma koşulu değildir.

Cevap: C

2. Çözüm: (Demokrasi ve cumhuriyet; etkin vatandaşlık; temel hak ve sorumluluklar; başvurulabilecek kurumlar · Karar tablosu · çoğunluk, bütçe ve herkesin yararı koşullarını birlikte uygulama · zor) Basketbol potasını yalnız takım kullanır, kitap köşesi 7 evet oyuna ulaşamamıştır, sahne ise 3 000 TL'yi aşar. Üç koşulu birlikte karşılayan proje gölgelik ve banktır.

Cevap: A

3. Çözüm: (Demokrasi ve cumhuriyet; etkin vatandaşlık; temel hak ve sorumluluklar; başvurulabilecek kurumlar · orta) Cumhuriyet 1923'te ilan edilmiş, kadınlar milletvekili seçme ve seçilme hakkını 1934'te almıştır; aradaki fark 11 yıldır.

Cevap: D

4. Çözüm: (Demokrasi ve cumhuriyet; etkin vatandaşlık; temel hak ve sorumluluklar; başvurulabilecek kurumlar · Ters soru · sonuçtan nedene ulaşma, adaylara saygı · orta) Üç afiş asmak, ad ve sınıf yazmak ve yalnız kendi vaatlerini anlatmak kurallara uygundur. Rakip adayı kötüleyen bir söz dördüncü kuralı çiğner; bu da afişin indirilmesine yol açar.

Cevap: D

5. Çözüm: (Demokrasi ve cumhuriyet; etkin vatandaşlık; temel hak ve sorumluluklar; başvurulabilecek kurumlar · orta) Şekilde okulun önündeki yaya geçidi çizgilerinin silindiği

görülmektedir; kent içindeki yolların, kaldırımların ve yaya geçitlerinin bakımıyla belediye ilgilenir.

Cevap: A

6. Çözüm: (Demokrasi ve cumhuriyet; etkin vatandaşlık; temel hak ve sorumluluklar; başvurulabilecek kurumlar · Tahmin ve kontrol · seçim sonuçlarını hesaplayarak tahminleri sınama · zor) Sandıktan 150 + 125 + 90 + 15 = 380 oy çıkmıştır; bu sayı 375'ten fazladır. Arel ikinci olmuş, geçersiz oy 15'te kalmıştır. Geçerli oy 365'tir; Mina'nın 150 oyu bunun yarısından azdır.

Cevap: C

7. Çözüm: (Demokrasi ve cumhuriyet; etkin vatandaşlık; temel hak ve sorumluluklar; başvurulabilecek kurumlar · Kaynak güvenilirliği · resmî belge ile söylentiyi ayırt etme · kolay) Oyları herkesin önünde sayan seçim kurulunun imzalı tutanağı resmî ve kesin bir kaynaktır. Duyulan söz, adayın kendi tahmini ve birkaç kişiyle yapılan anket kesin sonucu göstermez.

Cevap: D

8. Çözüm: (Demokrasi ve cumhuriyet; etkin vatandaşlık; temel hak ve sorumluluklar; başvurulabilecek kurumlar · Rol ve sorumluluk · duyuruya göre doğru başvuru yolunu seçme · kolay) Şekilde salıncaklardan birinin zincirinin koptuğu görülmektedir. Panoda arıza ve onarım isteklerinin sınıf temsilcisiyle okul meclisine iletildiği yazmaktadır; etkin vatandaş sorunu bu yolu izleyerek yetkiliye bildirir.

Cevap: B

9. Çözüm: (Demokrasi ve cumhuriyet; etkin vatandaşlık; temel hak ve sorumluluklar; başvurulabilecek kurumlar · zor) Kurul, Arel'in kampanya hakkını kaldırmamış; hoparlörün derslerde kullanılmasını sınırlayıp afiş ve sınıf ziyaretlerine izin vererek bu hakkın başkalarının eğitim hakkını engellemeden kullanılmasını sağlamıştır.

Cevap: C

10. Çözüm: (Demokrasi ve cumhuriyet; etkin vatandaşlık; temel hak ve sorumluluklar; başvurulabilecek kurumlar · Kim haklı · iddiaları tutanakla sınama, çoğunluk ve azınlık · orta) Mina'nın önerisi 5 evet, 7 hayır oyuyla reddedilmiş; Arel'in ve Duygu'nun önerileri kabul edilmiştir. Oylamalarda hayır oyları da bulunduğu için kararlar oy birliğiyle alınmamıştır.

Cevap: B

11. Çözüm: (Demokrasi ve cumhuriyet; etkin vatandaşlık; temel hak ve sorumluluklar; başvurulabilecek kurumlar · zor) Kutudaki son kullanma tarihi, fişteki alışveriş tarihinden önce olduğundan kantinde tarihi geçmiş ürün satılmaktadır. Sorun önce en yakın yetkili olan okul yönetimine bildirilmeli, çözülmezse gıdaları denetleyen resmî kuruma başvurulmalıdır.

Cevap: B

12. Çözüm: (Demokrasi ve cumhuriyet; etkin vatandaşlık; temel hak ve sorumluluklar; başvurulabilecek kurumlar · Kanıt kullanma · yargıyı şemadaki bilgiyle destekleme · orta) Şemaya göre her sınıf meclis üyesini seçimle belirler, üyeler görüşlerini söyler ve kararlar oylamayla alınır. Bunlar demokratik anlayışın kanıtıdır; öteki seçenekler şemadaki bilgilerle çelişir.

Cevap: A

1. Çözüm: (Demokrasi ve cumhuriyet; etkin vatandaşlık; temel hak ve sorumluluklar; başvurulabilecek kurumlar · Görsel okuma · ilişkilendirme · kolay) Kimlik kartı nüfus müdürlüğünden çıkarılır. Çöplerin toplanmasıyla belediye, bebeklerin aşılarıyla aile sağlığı merkezi ilgilenir.

Cevap: B

2. Çözüm: (Demokrasi ve cumhuriyet; etkin vatandaşlık; temel hak ve sorumluluklar; başvurulabilecek kurumlar · Kavram kullanma · karşılaştırma · orta) İkinci ülkede yöneticiler belirli süreler için seçilir ve herkes düşüncesini özgürce açıklar; bu ülkede hem cumhuriyet hem demokrasi vardır. Üçüncü ülkede seçim yapılsa da eleştiri yasak olduğu için düşünce özgürlüğü güvencede değildir.

Cevap: B

3. Çözüm: (Demokrasi ve cumhuriyet; etkin vatandaşlık; temel hak ve sorumluluklar; başvurulabilecek kurumlar · Görsel okuma · kavram kullanma · kolay) Kişinin günlüğü onun özel hayatına aittir; izinsiz okunup başkalarına anlatılması özel hayatın gizliliğine saygısızlıktır.

Cevap: C

4. Çözüm: (Demokrasi ve cumhuriyet; etkin vatandaşlık; temel hak ve sorumluluklar; başvurulabilecek kurumlar · İlişkilendirme · değerlendirme · orta) Okul servisine zamanında binmek düşünce ve ifade özgürlüğüyle ilgili bir sorumluluk değildir; bu hakkın sorumluluğu, düşünceyi başkalarını kırmadan açıklamaktır. Öteki kartlardaki sorumluluklar haklarıyla uyumludur.

Cevap: D

5. Çözüm: (Demokrasi ve cumhuriyet; etkin vatandaşlık; temel hak ve sorumluluklar; başvurulabilecek kurumlar · Tablo okuma · ölçüt kullanma · zor) 5-A şubesinde oylar kapalı kutuya atılmış, herkes oy kullanmış ve oylar herkesin önünde sayılmıştır. 5-B'de oylar el kaldırılarak verildiği için gizli değildir, 5-C'de yalnız ön sıralardakiler oy kullanabilmiş, 5-D'de oyları yalnız öğretmen saymıştır.

Cevap: A

6. Çözüm: (Demokrasi ve cumhuriyet; etkin vatandaşlık; temel hak ve sorumluluklar; başvurulabilecek kurumlar · İki kaynağı birleştirme · kuralı günlük kayıtla karşılaştırma, komşuluk hakları · zor) Salı 14.00 hafta içidir ve sessizlik saatine girmez; perşembe 21.30 da 22.00'den öncedir. Cumartesi 12.30, öğle sessizliği başlamadan öncedir. Pazar 14.00 ise hafta sonundaki 13.00–15.00 sessizlik saatlerinin içindedir.

Cevap: A

7. Çözüm: (Demokrasi ve cumhuriyet; etkin vatandaşlık; temel hak ve sorumluluklar; başvurulabilecek kurumlar · Belge inceleme · karar verme · orta) Dilekçede tarih, ad soyad ve adres yazılıdır ama imza bölümü boştur. İmzasız bir dilekçe işleme alınmaz.

Cevap: D

8. Çözüm: (Demokrasi ve cumhuriyet; etkin vatandaşlık; temel hak ve sorumluluklar; başvurulabilecek kurumlar · Verinin sınırı · grafiğin hangi soruyu yanıtlayamayacağını belirleme · orta) Grafik yalnız çözülen sorunların sayısını gösterir; bildirilen ama çözülmeyen sorunlar grafikte yoktur. Aralıkta en az sorun çözülmüş, martta şubattan 3 sorun fazla, altı ayda toplam 43 sorun çözülmüştür.

Cevap: C

9. Çözüm: (Demokrasi ve cumhuriyet; etkin vatandaşlık; temel hak ve sorumluluklar; başvurulabilecek kurumlar · Haber değerlendirme · çok yönlü düşünme · zor) Su borusunun yenilenmesi herkesin yararlandığı bir hizmettir; korkuluklu yol ve makinelerin ders sonrası çalıştırılması yayaları ve öğrencileri gözetir. Sokakta oturanlar evlerine yürüyerek ulaşabildiği için ulaşım tamamen engellenmemiştir.

Cevap: B

10. Çözüm: (Demokrasi ve cumhuriyet; etkin vatandaşlık; temel hak ve sorumluluklar; başvurulabilecek kurumlar · Hatalı akıl yürütme · çoğunluk yönetimi ile demokratik yönetimi ayırt etme · orta) Demokraside çoğunluğun oyuyla seçilen kişi kararları tek başına vermez; topluluğun görüşünü alır ve farklı düşünenleri de dinler. Gizli oyla seçilmek, herkesi dinlemek ve görevin süreli olması demokratik anlayışa uygundur.

Cevap: A

11. Çözüm: (Demokrasi ve cumhuriyet; etkin vatandaşlık; temel hak ve sorumluluklar; başvurulabilecek kurumlar · Takvim okuma · karar verme · orta) Satın alınan kusurlu bir ürün için satıcıyla anlaşılamazsa tüketici hakem heyetine başvurulur. Bu kurum perşembe günü ziyaret edilecektir.

Cevap: D

12. Çözüm: (Demokrasi ve cumhuriyet; etkin vatandaşlık; temel hak ve sorumluluklar; başvurulabilecek kurumlar · Grafik okuma · karar verme · zor) Dağ ve mağara en çok oyu alsa da tekerlekli sandalyeye uygun değildir. Uygun yerlerden müze 7, çiftlik 5 oy aldığı için sınıf bilim müzesine gider; böylece çoğunluğun isteği herkesin katılım hakkı gözetilerek uygulanır. Hayatımızdaki Ekonomi SOB.5.5 · 2 test · 24 soru fig39Bu temada İhtiyaç ve istek; ekonomik faaliyetler ve meslekler



Cevap: C

1. Çözüm: (İhtiyaç ve istek, kaynakların verimli kullanımı, bütçe, ildeki ekonomik faaliyetler ve meslekler · kolay) Ayağını sıkan botun yerine yenisinin alınması, kışın sağlıklı yaşamak için gereklidir; diğerleri istektir.

Cevap: A

2. Çözüm: (İhtiyaç ve istek, kaynakların verimli kullanımı, bütçe, ildeki ekonomik faaliyetler ve meslekler · Hatalı akıl yürütme · bütçe hesabı ve ihtiyaç–istek ayrımı · orta) Giderlerin toplamı 14 000 + 12 000 + 5 000 + 3 500 + 2 500 = 37 000 TL'dirve gelirden 5 000 TL artar; yakın yerlere yürümek de uygun bir öneridir. Mutfak alışverişi beslenme ihtiyacını karşılar; azaltılabilir ama istek sayılıp tamamen kesilemez.

Cevap: C

3. Çözüm: (İhtiyaç ve istek, kaynakların verimli kullanımı, bütçe, ildeki ekonomik faaliyetler ve meslekler · Harita okuma · yön bulma ve yer seçimi ölçütlerini haritada uygulama · zor) Kuzeydeki yer bahçelere yakındır ama yol kenarında değildir; batıdaki yer yol kenarındadır ama bahçelerden uzaktır. Güneydeki yer Yazıköy'ün yerleşim alanı içindedir. Üç koşulu da karşılayan yer, ilçe merkezinin doğusundaki ikinci noktadır.

Cevap: A

4. Çözüm: (İhtiyaç ve istek, kaynakların verimli kullanımı, bütçe, ildeki ekonomik faaliyetler ve meslekler · zor) Ayaz'ın 3 000 − 1 200 = 1 800 TL ile hediyeye harcayacağı 150 TL'yi, yani 1 950 TL'yi biriktirmesi gerekir; altı haftada 1 800 TL, yedi haftada 2 100 TL biriktirir. Hediye harcaması unutulursa altıncı hafta bulunur.

Cevap: B

5. Çözüm: (İhtiyaç ve istek, kaynakların verimli kullanımı, bütçe, ildeki ekonomik faaliyetler ve meslekler · Eksik veri · gelir, gider ve ka-

zanç ilişkisi · orta) Kazancı bulmak için gelirden giderler çıkarılır. Panoda yalnız satış gelirleri vardır; iki yılın giderleri bilinmeden hangi yıl daha çok kazanıldığı kesin söylenemez. Üye ve paket sayıları panoda zaten yazılıdır.

Cevap: D

6. Çözüm: (İhtiyaç ve istek, kaynakların verimli kullanımı, bütçe, ildeki ekonomik faaliyetler ve meslekler · Kim haklı · ekonomik faaliyetleri sınıflandırma ve aralarındaki bağı kurma · orta) Kiraz yetiştirmek tarım, kirazdan reçel yapmak sanayidir; dede ile babanın işleri farklı faaliyetlerdir. Fabrika dedenin ürettiği kirazı işler. Pazarda ürün satan teyze ticaretle uğraşır.

Cevap: A

7. Çözüm: (İhtiyaç ve istek, kaynakların verimli kullanımı, bütçe, ildeki ekonomik faaliyetler ve meslekler · orta) Satışlar hazirandan eylüle kadar her ay artmış, ekim ve kasımda azalmıştır. En az satış hazirandadır; ekimdeki 380 paket de temmuzdaki 150 paketin iki katından fazladır.

Cevap: C

8. Çözüm: (İhtiyaç ve istek, kaynakların verimli kullanımı, bütçe, ildeki ekonomik faaliyetler ve meslekler · zor) Grafiğe göre kullanılan su yarıya inmiştir, bu da suyu korur; iri kiraz ve düşük fatura üreticinin kazancını artırır. Bahçenin daha çok suya ihtiyaç duyduğu söylenemez.

Cevap: B

9. Çözüm: (İhtiyaç ve istek, kaynakların verimli kullanımı, bütçe, ildeki ekonomik faaliyetler ve meslekler · orta) Şekilde geniş çayır ve yaylalarda büyükbaş hayvanların otladığı, bu hayvanların sütünün de fabrikada peynire dönüştürüldüğü görülmektedir; hayvan otlatmaya uygun alanlar süt ve peynir üretimini geliştirmiştir.

Cevap: D

10. Çözüm: (İhtiyaç ve istek, kaynakların verimli kullanımı, bütçe, ildeki ekonomik faaliyetler ve meslekler · Ters soru · sonuçtan nedene, elektriğin verimli kullanımı · kolay) Kasımda harcanan elektrik 300 kWh'ten 210 kWh'e, fatura da 900 TL'den 630 TL'ye inmiştir. Tasarruflu ampuller daha az elektrik harcar; ısıtıcı kullanmak, makineyi yarı dolu çalıştırmak ve televizyonu açık bırakmak tüketimi artırır.

Cevap: B

11. Çözüm: (İhtiyaç ve istek, kaynakların verimli kullanımı, bütçe, ildeki ekonomik faaliyetler ve meslekler · zor) Marketin açılması pazarcıyı olumsuz, tüketiciyi ve üreticiyi olumlu etkileyebilir; yani aynı gelişme herkesi farklı etkiler.

Cevap: C

12. Çözüm: (İhtiyaç ve istek, kaynakların verimli kullanımı, bütçe, ildeki ekonomik faaliyetler ve meslekler · orta) Sağlık bir ihtiyaçtır ve ertelenemez; eski televizyon çalıştığı için yenisini almak ertelenebilecek bir istektir. Televizyona ayrılan 8 000 TL, 7 000 TL'lik tedaviyi karşılar.

Cevap: D

1. Çözüm: (İhtiyaç ve istek, kaynakların verimli kullanımı, bütçe, ildeki ekonomik faaliyetler ve meslekler · Görsel okuma · sınıflandırma · kolay) Otelde konuklara hizmet vermek turizm faaliyetidir. Balık tutmak balıkçılık, fabrikada üretim sanayi, arı yetiştirip bal toplamak ise hayvancılıktır.

Cevap: C

2. Çözüm: (İhtiyaç ve istek, kaynakların verimli kullanımı, bütçe, ildeki ekonomik faaliyetler ve meslekler · Fiş okuma · sınıflandırma · iş-

lem · orta) Ekmek, süt ve diş fırçası ihtiyaçtır; süslü anahtarlık ile çıkartma albümü istektir. İsteklere 80 + 65 = 145 TL ödenmiştir.

Cevap: B

3. Çözüm: (İhtiyaç ve istek, kaynakların verimli kullanımı, bütçe, ildeki ekonomik faaliyetler ve meslekler · Tahmin ve kontrol · ölçümle tahminleri sınama, suyun verimli kullanımı · orta) Duşta 60 litre, diş fırçalarken musluk açıkken 6, bardakla 1 litre su harcanmıştır; 60 litre, elde bulaşıkta harcanan 40 litreden de fazladır. Bulaşık elde yıkanınca 40, makinede 12 litre su harcandığı için dördüncü tahmin yanlışlanmıştır.

Cevap: D

4. Çözüm: (İhtiyaç ve istek, kaynakların verimli kullanımı, bütçe, ildeki ekonomik faaliyetler ve meslekler · İlişkilendirme · çıkarım · orta) Uzun kumsalları, temiz denizi ve güneşli yazları olan Martıkent turizme uygundur. Ovabaşı'nın ovaları tarıma, Çamlıtepe'nin ormanları ormancılığa elverişlidir; kartlarda maden ya da deniz kıyısı bilgisi yoktur.

Cevap: C

5. Çözüm: (İhtiyaç ve istek, kaynakların verimli kullanımı, bütçe, ildeki ekonomik faaliyetler ve meslekler · Bütçe planlama · problem çözme · zor) Zorunlu ürünlere 600 + 350 = 950 TL ödenir ve 1 050 TL kalır. Top ile kupa 750 TL tutar; öteki seçeneklerdeki ürünler 1 200 TL ve üzerindedir.

Cevap: A

6. Çözüm: (İhtiyaç ve istek, kaynakların verimli kullanımı, bütçe, ildeki ekonomik faaliyetler ve meslekler · Harita okuma · yön bulma · kolay) Haritadaki yön okuna göre deniz kuzeydedir ve kıyı boyunca balık simgeleri yer alır. Açıklamaya göre bu simge balıkçılığı gösterir.

Cevap: A

7. Çözüm: (İhtiyaç ve istek, kaynakların verimli kullanımı, bütçe, ildeki ekonomik faaliyetler ve meslekler · Grafik okuma · bütçe planlama · zor) Plandaki kalan para 150 TL'dir. Bilet 250 TL olduğu için 250 − 150 = 100 TL'nin başka bir harcamadan kısılması gerekir.

Cevap: B

8. Çözüm: (İhtiyaç ve istek, kaynakların verimli kullanımı, bütçe, ildeki ekonomik faaliyetler ve meslekler · Verinin sınırı · grafiğin yanıtlayamayacağı soruyu belirleme · orta) Grafikten kampanyanın başladığı kasımda 26 paket kullanıldığı, eylülden aralığa kullanımın 18 paket azaldığı ve eylülde ekimden çok kâğıt kullanıldığı bulunur. Bir paket kâğıt için kaç ağaç kesildiği verilmediğinden önlenen ağaç sayısı bulunamaz.

Cevap: D

9. Çözüm: (İhtiyaç ve istek, kaynakların verimli kullanımı, bütçe, ildeki ekonomik faaliyetler ve meslekler · Grafik okuma · çıkarım · değerlendirme · zor) Fatura 4 800 TL'den 900 TL'ye kadar düşmüş, okul tükenmeyen Güneş enerjisinden yararlanmaya başlamıştır. Nisan ve mayısta da fatura ödendiği için okulun hiç fatura ödemeyeceği söylenemez.

Cevap: B

10. Çözüm: (İhtiyaç ve istek, kaynakların verimli kullanımı, bütçe, ildeki ekonomik faaliyetler ve meslekler · Kim haklı · hesap yaparak bütçe kararlarını değerlendirme · orta) Eksikler 90 + 40 + 200 + 120 = 450 TL tutar ve 150 TL kalır; oyuncak 200 TL olduğu için Zeynep'in dediği gibi bütçe aşılır. Ali'nin hesabı doğru olsa da bir ihtiyaçtan vazgeçmeyi önerir. Annenin söylediği hem hesaba hem de planlı bütçeye uygundur.

Cevap: A

11. Çözüm: (İhtiyaç ve istek, kaynakların verimli kullanımı, bütçe, ildeki ekonomik faaliyetler ve meslekler · Sınıflandırma · ilişkilendirme · orta) Buğday yetiştirmek tarım, fabrikada buğdayı una dönüştürmek sanayi, unu markette satmak ticarettir.

Cevap: C

12. Çözüm: (İhtiyaç ve istek, kaynakların verimli kullanımı, bütçe, ildeki ekonomik faaliyetler ve meslekler · Taslak denetimi · broşür cümlelerini grafikle karşılaştırma · zor) Tarımda 42 bin, ticarette 25 bin, sanayide 18 bin, turizmde 9 bin kişi çalışır; ilk üç cümle grafikle uyumludur. Öteki üç işte toplam 18 + 25 + 9 = 52 bin kişi çalıştığı için tarımdakiler bu toplamdan fazla değildir. Teknoloji ve Sosyal Bilimler SOB.5.6 · 2 test · 24 soru fig40Bu temada Dijital teknolojilerde güvenlik ve bilinçli paylaşım



Cevap: D

1. Çözüm: (Teknolojik gelişmelerin topluma etkisi; teknolojinin bilinçli kullanımı · kolay) Fotoğrafta ev adresinin yazılı olduğu zarf ve öğrenci kartı açıkça görünmektedir; bu kişisel bilgiler kötü niyetli kişilerce kullanılabileceği için paylaşmadan önce gizlenmelidir.

Cevap: B

2. Çözüm: (Teknolojik gelişmelerin topluma etkisi; teknolojinin bilinçli kullanımı · orta) Tabloda yeni iletişim araçları ortaya çıktıkça haberin ulaşma süresinin günlerden saniyelere indiği görülmektedir.

Cevap: A

3. Çözüm: (Teknolojik gelişmelerin topluma etkisi; teknolojinin bilinçli kullanımı · zor) e-Devlet zaman kazandırsa da internet kullanmayı bilmeyen Barış'ın dedesi bu kolaylıktan yararlanamayıp kurumda sıra beklemektedir; teknolojinin etkisi herkes için aynı değildir.

Cevap: D

4. Çözüm: (Teknolojik gelişmelerin topluma etkisi; teknolojinin bilinçli kullanımı · Tahmin ve kontrol · ekran kullanımının günlük yaşama etkisini veriyle sınama · orta) Ekransız haftada Bora bir saat erken uyumuş, dışarıda oyuna ve kitap okumaya daha çok zaman ayırmıştır. Ödevlerini 20.30 yerine 19.00'da bitirdiği için ödevleri daha geç bitireceği tahmini yanlışlanmıştır.

Cevap: B

5. Çözüm: (Teknolojik gelişmelerin topluma etkisi; teknolojinin bilinçli kullanımı · orta) Siber zorbalığa karşılık vermek ya da susmak sorunu büyütür; kanıtlar saklanıp güvenilen bir yetişkinden yardım istenmelidir.

Cevap: C

6. Çözüm: (Teknolojik gelişmelerin topluma etkisi; teknolojinin bilinçli kullanımı · orta) Sayfada fotoğrafın sahibinin adı ve izinsiz kullanılamayacağı yazmaktadır; başkasının emeği olan bir eser, sahibinden izin alınarak ve adı belirtilerek kullanılmalıdır.

Cevap: A

7. Çözüm: (Teknolojik gelişmelerin topluma etkisi; teknolojinin bilinçli kullanımı · zor) Güncel bir konu için hazırlayanı belli ve uzman olan, aynı zamanda yeni tarihli kaynak seçilmelidir; Türkiye İstatistik Kurumunun 2025 araştırması bu koşulları karşılar. Ansiklopedi maddesi uzmanlarca hazırlansa da 2008 tarihli olduğu için son yılları göstermez.

Cevap: D

8. Çözüm: (Teknolojik gelişmelerin topluma etkisi; teknolojinin bilinçli kullanımı · Planı düzeltme · kişisel verileri ve çevreyi koruyarak elektronik atık yönetimi · orta) Piller doğaya zarar veren maddeler içerir; evdeki çöpe değil atık pil kutusuna atılmalıdır. Yedekleme ve sıfırlama kişisel bilgileri korur, telefonun elektronik atık kutusuna bırakılması da çevreyi korur.

Cevap: B

9. Çözüm: (Teknolojik gelişmelerin topluma etkisi; teknolojinin bilinçli kullanımı · Ters soru · teknolojinin meslekler üzerindeki etkisini sonuçtan çıkarma · orta) Grafikte gişe görevlisi sayısı 12'den 3'e düşmüştür. Nüfusun ve müşterinin artması ya da yeni gişe açılması görevli ihtiyacını artırır; insanların para işlerini internetten yapması ise gişe görevlisi ihtiyacını azaltır.

Cevap: C

10. Çözüm: (Teknolojik gelişmelerin topluma etkisi; teknolojinin bilinçli kullanımı · Afiş denetimi · teknolojik ürünleri sağlığı koruyarak kullanma · kolay) Karanlık bir odada çok parlak ekrana bakmak gözleri yorar. Sesi kısık dinlemek, ara verip gözleri dinlendirmek ve yatmadan önce ekranları kapatmak sağlığı korur.

Cevap: A

11. Çözüm: (Teknolojik gelişmelerin topluma etkisi; teknolojinin bilinçli kullanımı · zor) Sistem yalnızca gerektiğinde sulama yaparak suyu verimli kullanır ve tarıma katkı sağlar; pahalı olması ve internet gerektirmesi nedeniyle herkes kolayca kuramaz.

Cevap: C

12. Çözüm: (Teknolojik gelişmelerin topluma etkisi; teknolojinin bilinçli kullanımı · Ölçütle değerlendirme · dijital ortamda saygılı ve güvenli iletişim · zor) Elif kişisel bilgi paylaşmış, Kaan eleştirisine öneri eklememiş, Ece kırıcı bir dil kullanmıştır. Mert saygılı bir dille eleştirisini bir öneriyle birlikte yazmıştır.

Cevap: D

1. Çözüm: (Teknolojik gelişmelerin topluma etkisi; teknolojinin bilinçli kullanımı · Görsel okuma · eleştirel düşünme · kolay) Gerçek bir çekilişte ödül vermek için kart bilgisi istenmez. Hira bir çekilişe katılmış olsa bile bağlantıyla kart bilgisi istenmesi mesajın dolandırıcılık girişimi olabileceğini gösterir; bağlantıya tıklanmamalıdır.

Cevap: A

2. Çözüm: (Teknolojik gelişmelerin topluma etkisi; teknolojinin bilinçli kullanımı · Grafik okuma · çıkarım · orta) Görüntülü arama ve telefonla görüşen 14 + 9 = 23 öğrenci, 28 öğrencinin çoğunu oluşturur. En az tercih edilen yol mektuptur ve telefonla görüşenler görüntülü arayanlardan azdır.

Cevap: C

3. Çözüm: (Teknolojik gelişmelerin topluma etkisi; teknolojinin bilinçli kullanımı · Hatalı akıl yürütme · teknolojinin günlük yaşama etkisinde aşırı genelleme · orta) Çizim yalnız çamaşır yıkama işini karşılaştırır; makine bu işin süresini kısaltmış ve insanlara başka işlere zaman bırakmıştır. Bu bilgiden bütün ev işleri için hiç zaman harcanmadığı sonucuna ulaşılamaz.

Cevap: B

4. Çözüm: (Teknolojik gelişmelerin topluma etkisi; teknolojinin bilinçli kullanımı · Ölçüt kullanma · değerlendirme · zor) "Yel4Bulut9" 10 karakterlidir; büyük harf, küçük harf ve rakam içerir, kişisel bilgi taşımaz. "Pamuk2015" kişisel bilgi içerir, "Ay7kus" 8 karakterden kısadır, "Ormanyolu" ise rakam içermez.

Cevap: D

5. Çözüm: (Teknolojik gelişmelerin topluma etkisi; teknolojinin bilinçli kullanımı · Kaynak değerlendirme · karar verme · orta) Paylaşımı yapan hesabın kime ait olduğu ve haberin kaynağı belli değildir. "Son dakika" ifadesi, beğeni ve yorum sayısı bir haberin doğru olduğunu göstermez; kar tatili gibi kararlar valilik ve okul gibi resmî kaynaklardan doğrulanmalıdır.

Cevap: B

6. Çözüm: (Teknolojik gelişmelerin topluma etkisi; teknolojinin bilinçli kullanımı · Görsel okuma · çıkarım · kolay) Bildirimlerde canlı dersin başladığı ve market siparişinin kapıya teslim edildiği görülür; teknoloji eğitimde ve alışverişte kolaylık sağlamıştır. Otobüs seferleri iptal edildiği için markete otobüsle gidilmemiştir; ders bildirimi de tabletin yalnızca oyun için kullanılmadığını gösterir.

Cevap: A

7. Çözüm: (Teknolojik gelişmelerin topluma etkisi; teknolojinin bilinçli kullanımı · Karar verme · bilinçli kullanım · orta) El feneri uygulamasının çalışması için yalnızca flaşa erişmesi gerekir. Rehber, konum ve mikrofon izinleri kişisel bilgilerin gereksiz yere paylaşılmasına yol açabilir.

Cevap: C

8. Çözüm: (Teknolojik gelişmelerin topluma etkisi; teknolojinin bilinçli kullanımı · Haber değerlendirme · çok yönlü düşünme · zor) Yolculuk süresi kısalmış ve kente gelen turist sayısı artmıştır. Yolcusu azalan otobüs firmaları olumsuz etkilendiği için hattın herkesi olumlu etkilediği söylenemez.

Cevap: D

9. Çözüm: (Teknolojik gelişmelerin topluma etkisi; teknolojinin bilinçli kullanımı · Karikatür yorumlama · çıkarım · orta) Aile sofrada birlikte olduğu hâlde herkes telefonuna bakmakta, çocuğun sevinçle anlattıklarını kimse duymamaktadır. Karikatür, teknolojik araçların aile içi iletişimi azaltmasını eleştirir.

Cevap: A

10. Çözüm: (Teknolojik gelişmelerin topluma etkisi; teknolojinin bilinçli kullanımı · Eksik veri · değişim iddiası için karşılaştırma verisi gerektiğini fark etme · orta) "Eskisine göre daha uzun" diyebilmek için bugünkü süre geçmişteki süreyle karşılaştırılmalıdır. Kartta yalnız bu yılın sonuçları vardır; önceki yıllara ait süre bilinmeden bu sonuca ulaşılamaz.

Cevap: B

11. Çözüm: (Teknolojik gelişmelerin topluma etkisi; teknolojinin bilinçli kullanımı · Tablo okuma · ölçüt kullanma · karar verme · zor) Sesli ilaç kutusu internet gerektirmez, 750 TL ile bütçeye uyar ve kullanımı kolaydır. Tablet uygulaması en ucuz olsa da internet ister, hatırlatıcı ekran ise bütçeyi aşar.

Cevap: C

12. Çözüm: (Teknolojik gelişmelerin topluma etkisi; teknolojinin bilinçli kullanımı · Kim haklı · paylaşımların kalıcılığını veriyle değerlendirme · zor) Fotoğraf 9 öğrencinin telefonuna kendiliğinden kaydedilmiş, 3 öğrenci de ekran görüntüsü almıştır; silinen fotoğraf 12 öğrencide kalmıştır. 12, 28'in yarısı olan 14'ten az olduğu için Ece'nin söylediği desteklenmez.

Cevap: D